

UCHWAŁA NR LIX/704/2023
RADY MIASTA STAROGARD GDAŃSKI

z dnia 31 maja 2023 r.

w sprawie ustanowienia programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Środki na realizację działań w ramach programu będą pochodziły z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Starogard Gdański.

Przewodnicząca Rady Miasta
Starogard Gdański

Anna Benert

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 572.

Załącznik do uchwały Nr LIX/704/2023
Rady Miasta Starogard Gdański
z dnia 31 maja 2023 r.

**GMINNY PROGRAM OSŁONOWY
„KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”
NA ROK 2023
W STAROGARDZIE GDAŃSKIM**

Pomoc Gminy Miejskiej Starogard Gdański w zakresie wsparcia seniorów

I. Wstęp

Gminny Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Starogardzie Gdańskim, zwany dalej „Programem”, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Gminą zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem lokalnej polityki społecznej w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów.

Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, wymagających wsparcia, niniejszy Program ma na celu zapewnienie możliwości bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania poprzez nawiązanie współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi skupiającymi środowiska młodzieżowe, a także wolontariuszami, tworząc lokalne partnerstwa.

Partnerstwo lokalne, o którym mowa w Programie, polega na podejmowaniu współpracy przez lokalne podmioty na rzecz danego środowiska społecznego. Dzięki partnerstwu lokalnemu będzie można wypracować narzędzia, za pomocą których wprowadzone innowacyjne rozwiązania będą skutkowały zaspokojeniu potrzeb lokalnej społeczności.

Współdziałanie różnych podmiotów pozwala na obiektywne rozpoznanie potrzeb występujących w Gminie. Umożliwia to wzajemne uzupełnianie się partnerów w zakresie działań oraz tworzenie uniwersalnej oferty dla poszczególnych środowisk lokalnych.

Zawijazywanie partnerstw lokalnych wspomaga również wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami, co ułatwi wypracowanie kompleksowych koncepcji na rzecz mieszkańców Gminy. Przyczynia się do budowania pozytywnych relacji, wzmocnienia więzi społecznych oraz zaufania na linii obywatel – instytucja.

Partnerstwo lokalne w swoim założeniu powinno w sposób trwały i systematyczny realizować działania, których celem jest diagnozowanie i rozwiązywanie lokalnych problemów, budowanie tożsamości społeczności lokalnej, budowanie spójnego społecznie środowiska lokalnego, w którym każdy obywatel ma odpowiednie warunki do rozwoju osobistego i społecznego, szczególnie osoby starsze w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Program wykorzystuje również pojawiające się wciąż nowe technologie, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Obecne rozwiązania dają możliwość m.in. monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywają oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwalają osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji, w jakiej się znaleźli.

Powyższa forma wsparcia seniorów, polegająca na zapewnieniu „opieki na odległość” za pomocą opaski bezpieczeństwa lub innego typu urządzenia o podobnej funkcjonalności, oparta jest na najnowszych rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. Teleopieka stanowi nowoczesną formę sprawowania opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Rozwiązanie to przeznaczone jest, szczególnie dla osób samotnych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Stanowi także istotne uzupełnienie wsparcia realizowanego

w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u osób, których stan zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Dzięki realizacji Programu świadczone seniorom wsparcie oraz działania podejmowane w tym zakresie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będą przebiegały sprawniej.

Gmina, przystępując do Programu, może wnioskować o rządowe środki finansowe na jego realizację.

II. Podstawa prawna Programu

Program Gminy Miejskiej Starogard Gdański w zakresie wsparcia seniorów - Korpus wsparcia Seniorów na rok 2023 jest Programem Ośłonowym opracowanym na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), wg której podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb Gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych. Wsparcia finansowego dla gmin w ramach programu udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

1. Program będzie realizowany w 2023 roku.

2. Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Miejskiej Starogard Gdański spełniający kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej i uchwałach Rady Miasta Starogard Gdański umożliwiających realizację Programu, tj. seniorzy w wieku od 65 lat, mający trudności w samodzielnym funkcjonowaniu ze względu na stan zdrowia, prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, zgłaszające się zarówno przez ogólnopolską infolinię, jak również bezpośrednio do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim.

3. Do Programu zakwalifikowane zostaną osoby spełniające kryteria w nim określone, także w przypadku gdy mają przyznane decyzją usługi opiekuńcze. Wsparcie udzielane w ramach Programu można traktować jako uzupełnienie usług świadczonych przez opiekunki środowiskowe, co da gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona wymaganiami dotyczącymi określonych dni i godzin, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

4. Gmina, realizuje Program:

1) samodzielnie, tj. przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

2) poprzez zakup obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez Gminę w ramach programu realizowanego w 2023 r.

3) poprzez zakup usługi wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi, przy czym dopuszcza się zakup innego niż opaski, urządzenia bezpieczeństwa.

5. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi gmina w związku z organizacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym Programu, jak również wydatek, jaki ponosi Gmina w związku z zakupem opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa oraz obsługi systemu.

6. Do zadań Gminy należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja programu w gminie, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość.

7. Gmina, w ramach wydatkowanych środków na realizację Programu jest zobowiązana do prowadzenia zestawienia dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki, zgodnie przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

8. Program nie przewiduje progów procentowych na poszczególne wydatki. Przyznane środki należy wydatkować zgodnie z zasadą celowego i racjonalnego wydatkowania środków publicznych, przestrzegając dyscypliny finansów publicznych.

9. Gmina zobowiązuje się do umieszczania logo Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na zakupionych „opaskach lub innych urządzeniach bezpieczeństwa” jak i na ich opakowaniu, proporcjonalnie do wielkości innych oznaczeń, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność.

IV. Cele Programu

Celem Programu jest zapewnienie możliwości bezpiecznego funkcjonowania osób starszych w ich miejscu zamieszkania poprzez nawiązanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi skupiającymi środowiska młodzieżowe, a także wolontariuszami tworząc lokalne partnerstwa, w tym:

- zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku od 65 lat poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Gminy, wpisujących się we wskazane w Programie obszary;
- poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Realizacja Programu ma za zadanie wesprzeć w miejscu zamieszkania seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają trudności związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na: stan zdrowia, prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego lub zamieszkujących z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu.

Realizacja Programu, wesprze Gminę w realizacji świadczenia usług opiekuńczych w formie:

- a) dofinansowania zakupu oraz kosztów użytkowania tzw. „opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa”;
- b) dofinansowania kosztów użytkowania opasek bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów, edycja na rok 2022.

Program wpisuje się w „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Starogard Gdański na lata 2017 - 2025” przyjętą Uchwałą Nr XLIII/412/2017 Rady Miasta Starogard Gdański z dnia 28 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2017 r. poz. 2855): Cel strategiczny 2. Aktywni Seniorzy, cel operacyjny 2.3. Rozwój usług społecznych dostosowanych do potrzeb osób starszych, ppkt 2) Wspieranie osób i rodzin zajmujących się seniorami w ich środowisku domowym.

Opis usługi:

W ramach Programu seniorom w wieku 65 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do „opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zderzenia opaski,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).
- funkcje umożliwiające monitorowanie czasu realizowanej opieki przez osoby świadczące usługi opiekuńcze lub pomoc sąsiedzką.

Gmina określa funkcje „opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa” w przeprowadzanym postępowaniu wyboru realizatora.

„Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa” powinny być połączone z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na urządzeniu, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą.

„Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa” pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej powinny być jak najprostsze w obsłudze. Gmina przy wyborze wykonawcy uwzględni także jakościowy aspekt usługi.

Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (np. ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), godzinach pracy Ośrodka poprosić o interwencję pracownika Miejskiego

Ośrodka Pomocy Społecznej (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach Programu będą koszty niezbędne do prawidłowej realizacji zadania, w szczególności:

- zakup opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa do świadczenia usługi „opieki na odległość”,
- zakup usługi obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centralę monitoringu,
- przyznanie dodatkowej gratyfikacji finansowej, zgodnie z przyjętym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej regulaminem wynagradzania dla pracowników Ośrodka, bezpośrednio realizujących zadanie w terenie lub rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie,
- koszt szkoleń dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie obsługi systemu opieki na odległość, w przypadku, gdy są oni bezpośrednim realizatorem przedmiotowej usługi,
- działania promocyjno-informacyjne, w tym koszty druku plakatów, ulotek, artykułów w prasie lokalnej.

V. Podmioty realizujące Program

1. Koordynatorem Programu jest Prezydent Miasta Starogard Gdański.

2. Realizatorem Programu w systemie pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy udziale właściwych jednostek organizacyjnych Gminy Miejskiej Starogard Gdański.

3. Do zadań Gminy należy:

- 1) koordynacja, monitorowanie oraz nadzór nad realizacją programu w Gminie;
- 2) rozeznanie potrzeb seniorów w wieku 65 lat i więcej w Gminie;
- 3) przyjęcie uchwałą programu osłonowego na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej;
- 4) złożenie do właściwego wojewody, za pośrednictwem CAS, zapotrzebowania na środki uwzględniając liczbę osób w wieku 65 lat i więcej oraz potrzeby występujące w Gminie;
- 5) przekazanie wojewodzie rocznego sprawozdania z realizacji Programu,
- 6) wypełniania obowiązku informacyjnego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z dotacji celowej budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953);
- 7) realizacja zgłoszeń seniorów, dokonywanych zarówno za pośrednictwem infolinii, jak również przyjmowanych bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

VI. Finansowanie Programu

Gmina Miejska Starogard Gdański wsparcie finansowe na realizację Programu otrzyma ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 20% przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.

VII. Monitoring Programu

1. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu Prezydent Miasta Starogard Gdański przekazuje do Wojewody Pomorskiego w terminie do dnia 30 stycznia 2024 r.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia m.in.:

- rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem w ramach Programu;
- koszt realizacji usługi wsparcia;

- poziom korzystania z opasek i innych urządzeń bezpieczeństwa mierzony jako liczba zgłoszeń seniorów poprzez opaskę lub inne urządzenie bezpieczeństwa do centrali obsługującej opaski lub inne urządzenia bezpieczeństwa.

Uzasadnienie

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901). Zgodnie z tym przepisem do zadań własnych gminy należy między innymi podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy.

Usługa wsparcia, świadczona w ramach programu, powinna obejmować swoim zakresem wsparcie społeczne (wspólne spędzanie czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi np. spacer, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów, informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów) oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego (pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu, pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Federacji Polskich Banków Żywności, PCK czy Caritas, zakup i dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior), pomoc w umawianiu wizyt lekarskich i realizacji recept, pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, usługi sąsiedzkie).

Program wykorzystuje również pojawiające się wciąż nowe technologie, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Ta forma wsparcia seniorów, polegająca na zapewnieniu opieki na odległość za pomocą opaski bezpieczeństwa lub innego typu urządzenia bezpieczeństwa, o podobnej funkcjonalności jak opaska bezpieczeństwa, oparta jest na najnowszych rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. Teleopieka stanowi nowoczesną formę sprawowania opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Stanowi także istotne uzupełnienie wsparcia realizowanego w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u osób, których stan zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Program będzie realizowany od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 roku.